

לזכות נשמת רבנו
רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

העלון התורני השבועי מאמר התורה

גיליון 931

כא אייר התשפ"ו

8.5.2026

**פרשיות: בהר בחוקותי
הפטרה: ה' עוזי**

לרפואת ולהצלחת אבי היקר מאיר בן מסעודה

לב הפרשה

פרקי אבות – פרק ה

העלון מוקדש לרפואת ידידנו היקר אילן בן מזל שזכות זיכוי הרבים תעמוד לו, שיזכה לבריאות איתנה

השבת בע"ה נקרא פרשיות מחוברות בהר בחוקותי, תחילה נבאר את פרשת בהר. דיני שנת השמיטה

כאשר בני ישראל ייכנסו לארץ המובטחת יהיה עליהם לציין שני שנים מיוחדות: **שמיטה** ו**יובל**. השנה השביעית מכונה שמיטה, ואילו לאחר 7 מחזורים של שבע שנים יש לציין את השנה ה-50 כשנת היובל.

גם בשנת השמיטה וגם בשנת היובל אין לחרוש, לזרוע או לקצור את יבול הארץ. בשנים אלה היבול יהיה מופקר לכל. דיני אדם שירד מנכסיו

מצווה לסייע לאדם שירד מנכסיו, לסייע לו למצוא עבודה ולהלוות לו כספים בעת הצורך. אין להלוות בריבית.

כאשר יהודי הגיע למצב כספי נואש כל כך ומכר את עצמו לעבד בבית יהודי, על האדון להתייחס אליו כשכיר ולהעניק לו יחס נאות. הוא ישתחרר לאחר שש שנים או בשנת היובל – המוקדם מביניהם. לעומת זאת, עבד ניתן לרכוש עבד נוכרי לעולם ואף להעביר אותו בירושה לבני האדון.

יש לעשות כל מאמץ כדי לפדות אדם שמכר את עצמו לגוי כעבד. גם אם הוא לא נפדה קודם לכן, כאשר מגיעה שנת היובל הוא יוצא לחופשי, "כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, אני ה' אלוהיכם".

שוב מצווה האלוקים על איסור עבודת אלילים, מצוות שמירת השבת ושמירת קדושת המקדש.

פרשת בחוקותי: "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם" פותחת הפרשה, "ונתתי גשמיכם בעתם, ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי" כשהיא מוסיפה ברכות רבות, ביניהם "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד; והשבתי חיה רעה מן הארץ, וחרב לא תעבור בארצכם".

במידה ולא תציתו לדברי, מזהיר אותם האלוקים, אעניש אתכם קשות. בפרשה זו מופיעים פסוקי ה"תוכחה" המכילים את העונשים הצפויים, חלילה, לבני-ישראל במידה ולא יקיימו את מצוות התורה, אך הם מסתיימים בנימה אופטימית:

בהמשך עוסקת הפרשה בשווי של אדם, ולבסוף את כל דיני הנדרים, דיני מעשר בהמה: מן הבקר והצאן יש להפריש "מעשר", בהמה אחת לכל עשר בהמות.

שבת חזק - פרשת בחוקותי היא הפרשה האחרונה בספר ויקרא. כאשר מסיימים את קריאת הפרשה בבית הכנסת, נהוג כי כל המתפללים קוראים יחדיו ואומרים: "חזק, חזק ונתחזק!" בכך הם מאחלים זה לזה להתחזק בהמשך לימוד וקריאת התורה.

המסר מרשב"י:

אחרי שכולנו חגגנו התחזקנו שרנו והתעלנו בהילולת רבי שמעון בר יוחאי, יש לנסות ולהבין וללמוד איזו מידה אחת ממידות הרשב"י הקדוש. השבוע בהילולת הרשב"י אמר רבנו רבי דוד אבוחצירא (רבה של קרית אליעזר) שרבי שמעון לפני הכל הוא היה בן אדם ובן אדם בעוצמה כזו שאי אפשר לתאר ובכל זאת רבי שמעון לא התגאה ולא הרגיש מעל העם, לכן אמר הרב שאין היום שום אדם בעולם שיכול לבוא ולהתגאות ולהגיד אני ואני, כי אם הרשב"י הקדוש שהיה לו הרבה על מה להתגאות ולא התגאה אז מי אנחנו?! הלוואי ונזכה תמיד להישאר צנועים ולהידבק במידת הענווה, ולהתרחק ממידת הגאווה.

לזיווג הגון ולהצלחה לעידו בן אביבה למשפחת חיים

להצלחת דוד בן זהבה מרציאנו וכל משפחתו

לרפואת הילדה נועה אסולין בת דורה, שתתבשר בשורות טובות!

זמני השבת

19:09	נניסת שבת
19:58	צאת שבת
20:53	רבנו תם

לעילוי נשמת

מזל בת אסתר הדר
אשר ויעקב בן מסעודה אבוזגלו
יהודית גלילה בת זהבה למשפחת מרציאנו
יצחק זאדא בן אסתר
אביגיל בת זוהרה למשפחת אבוחצירא

העלון מוקדש

לרפואת מרים בת לינדה והצלחה בניתוח אסתר בת לינדה בריאות ופרנסה טובה. להצלחת אלון דוד למשפחת גוזלן לרפואת שמחה בת חנה. לרפואת ליזו בת אסתר למשפחת גוזלן.

"וזכרתי את בריתי יעקוב..."

המקום היחיד בתורה, שכתוב יעקב עם ו, הוא בפרשה הזאת. אמנם, יעקב מופיע בתנ"ך עם ו, עוד ארבע פעמים בספר ירמיה, ואחד בתורה, בפרשת בחוקותי בסה"כ חמש פעמים: הראשון – (ויקרא כ"ו, מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב..." השני – (ירמיה ל, יח): "הנני שב שבות אֶהְיֶה יַעֲקֹב וּמִשְׁכְּנִתִּיו אֶרְחֹם..." השלישי – (ירמיה לג, כו): "גם זָרַע יַעֲקֹב וְדוֹד עֶבְדִּי..." הרביעי – (ירמיה מו, כז): "וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקֵט..." החמישי – (ירמיה נא, יט): "לא כֹּאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקֹב..." לעומת זאת: אליהו הנביא, כתוב בתנ"ך חמש פעמים, בכתיב חסר אליהו – ארבע פעמים מופיע בתחילת מלכים ב' פרק א'. המקום האחרון שמופיע אליהו חסר, זה הפסוק האחד לפני אחרון בתנ"ך, בנבואת מלאכי, שאנחנו קוראים את זה בשבת הגדול – (מלאכי ג, כג) הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא.

נשאלת השאלה: למה מופיע חמש פעמים אליהו חסר ולמה חמש פעמים יעקב מלא? ורש"י מבאר על הפסוק על פי מדרש חסרות ויתרות: "וזכרתי את בריתי יעקוב". בחמשה מקומות נכתב מלא, ואליהו חסר בחמשה מקומות, יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו. השפתי חכמים מביא את שאלת הט"ז:

אם יעקב אבינו לוקח ערבון, למה דווקא את האות – ו? (תיקח מאליהו את האות – ל, יקראו לו איהו...) למה יעקב לוקח את האות – ו? משיב הט"ז: שכל אות אחרת, שאתה מוריד מאליהו, זה משנה את המשמעות. לכן לקח יעקב מאליהו את האות הזו כדי לא לפגוע בשמו אלא רק להחסיר כערבון לגאולה. האות היחידה שאם אתה לוקח ממנו, וזה לא משנה את המשמעות, זאת האות ו. נשאלת השאלה: מה הולך כאן? ממי יעקב אבינו לוקח ערבון? ועל מה הוא לוקח ערבון? בדרך כלל, אם מישהו בא, ומבקש ממך 5000 דולר, אתה אומר לו – או שתביא לי ערבים, או שתביא לי ערבון. יעקב אבינו צריך לקחת ערבון מאליהו הנביא? למה, יש חשש שאליהו הנביא לא יבוא לגאול עד שיעקב אבינו – צריך לקחת ערבון? ועוד, לשם מה נדרש לקחת ערבון – חמש פעמים? וכי ישנן חמש גאולות? הלא, יש רק גאולה אחת – ערבון אחד מספיק! מביא השפתי חכמים את הרא"ם (ר' אליהו מזרחי): ושמה היה זה, כאילו נשבע בחמישה חמשי תורה, שיבוא ויגאל אותם. יעקב אבינו לקח משמו של אליהו חמש ווים – כי הוא נשבע בחמישה חמשי תורה.

שואל המהר"ל (בגור אריה): לשם מה הוא לקח ערבון אם אליהו נשבע לו? אם לקחת ערבון, אתה לא צריך שבועה, ואם נשבעת, אתה לא צריך ערבון. תחליט, או ערבון או שבועה?

המהר"ל (בגור אריה) אומר רעיון נפלא: ערבון, זה לא דווקא לקחת ממישהו שעון זהב או טבעת יהלום. גם תקיעת כף, נקראת בפסוק בשם ערבון. כפי שנאמר בספר משלי (ו, א): "בְּנִי אִם עָרַבְתָּ לְרַעְךָ תִּקְעֶת לְזֶרַע כְּפִיךָ" – מלשון ערבות תִּקְעֶת לְזֶרַע כְּפִיךָ – תקעת לו תקיעת כף, נתת לו יד. ממשיך המהר"ל – ויש חמישה אצבעות בכף היד, לכך נטל, בחמישה מקומות, את ה – ו של אליהו, כאילו נטל כפו, שהוא חמש אצבעות והם אצל יעקב. והאצבע דומה לאות ו, לפיכך לקח את ה – ו מאליהו. פירושו: יעקב אבינו כביכול לקח מאליהו תקיעת כף, ותקיעת כף, נקרא ע"י שלמה המלך, בשם ערבון. ובתקיעת כף יש חמש אצבעות, אז הוא לקח חמש פעמים ו, כיון שהאצבע דומה ל – ו. לכן לקח חמש ווים מאליהו, כי אז "כף של אליהו", תבוא לגאול את ישראל.

לרפואת חובב בן מלכה למשפחת יקוטי שיחזור לביתו במהרה.

הלכה הרב נתנאל בן הרוש

האם מותר להדביק פלסטר על גבי מכה בשבת?

תשובה: בבגור אריה: פלסטר בשבת, עלינו לדון מצד שלושה ענינים שונים: האחד, מצד איסור רפואה בשבת. הלכה היא שאסרו רבותינו לעשות כל דבר של רפואה בשבת, (אלא אם מדובר באדם חולה ממש). והפלסטר הרי מיועד לרפא את המכה. הענין השני שעלינו לדון בו, הוא מצד איסור תפירה בשבת. כי הדבקת הפלסטר דומה לתפירה האסורה בשבת מן התורה. והענין השלישי, מצד איסור קורע בשבת. כי לפני שמדביקים את הפלסטר, מפרידים ממנו את הניירות שמכסות את הדבק, ולכאורה יש בזה איסור משום קורע.

אם שייך איסור רפואה בפלסטר

והנה מצד איסור רפואה בשבת, אין איסור כלל בהדבקת פלסטר, כי הדבקת הפלסטר אינה נחשבת כדבר שבא לרפאות את הפצע, שכן עיקר תפקידו של הפלסטר, הוא לשמור על המכה שלא תשרט ושלא יפגעו בה זיהומים. וכמו שכתב מרן הבית יוסף בשם הירושלמי, שמותר להניח רטייה על גבי מכה (שנתרפאה), "שאין אלא כמשמרה", כלומר, הרטייה, התחבושת, אינה מיועדת לרפאות את המכה, אלא לשמור עליה מפני דברים חיצוניים. ולא נותר לנו לדון אלא מצד איסור תפירה וקריעה בשבת.

תפירה וקריעה בפלסטר

והנה מרן השלחן ערוך כתב כך: המדביק ניירות הרי זה בכלל מלאכת תופר, וחייב משום חילול שבת. וכן המפרק ניירות דבוקים, הרי זה בכלל מלאכת קורע וחייב משום חילול שבת. (ומדובר באופן שקורע את הניירות לצורך כל שהוא, ולא על מנת לקלקל את האריזה). ומעתה לגבי פלסטר, גם כן נראה לכאורה שיש בהפרדת הניירות שעליו איסור קורע, ובהדבקתו על הגוף יש איסור משום תופר. אולם מרן רבינו עובדיה יוסף זכר צדיק לברכה כתב שאין בזה איסור, לא משום תופר ולא משום קורע. וטעמו, משום שהנייר שהיה דבוק על הפלסטר לא נועד להשאר דבוק על הפלסטר, שהרי כל מהותו היא כדי שיפרידוהו ויכלו להדביק את הפלסטר. ולא אסרו מרן השלחן ערוך והפוסקים להפריד ניירות דבוקים, אלא כשנדבקו על דעת להשאר דבוקים תמיד, אבל כל שהודבקו על דעת שיפרידו, מותר. כיון שלא נעשה כן לקיום. וכן לענין הדבקת הפלסטר, אין בזה איסור משום תופר, משום שאין דין תפירה בגוף האדם, וגם משום שאין איסור תפירה כשעושה כן לזמן מועט. ורק כשמדביק את הפלסטר על מנת שישאר שם תמיד יש בדבר איסור. והביא עוד טעמים וראיות להקל בזה.

לכן למעשה, אדם שנפצע בשבת, רשאי להדביק פלסטר על גבי המכה. ורשאי גם להפריד את הניירות הדבוקים לפלסטר לפני ההדבקה.

מלתא דברייהותא

כבוד הרב אני מתפללת כל בוקר לדיווג הגון.. מגיעים אלי רק חולי נפש "תתפללי לכיוון ירושלים לא לכיוון אברבנל"

הרגע המעליב הזה שיושבים בחוץ כמה חברים, וכל הזבובים באים רק אלייך.

היום גיליתי שמשרד החוץ + משחק הפנים = משרד החוצפנים

ביקרתי בבית אבות. שאלתי זקן אחד "איך פה"? ענה לי: סוף הדרך.